

1 Administrative bestemmelser (§ 1 - § 47)

Vejledning om byggesagsbehandling efter BR18

Kolofon

Bygningsreglementets vejledning om byggesagsbehandling efter BR18

Opdateret 1. januar 2021.

1. Forord

Vejledning om byggesagsbehandling efter BR18 dækker over vejledning om de bestemmelser i bygningsreglementet, som er relevante ved kommunalbestyrelsens behandling af en byggesag. Byggesagsbehandlingen er reguleret i bygningsreglementets første afsnit i §§ 1-47.

2. Introduktion til bygningsreglementet 2018

Bygningsreglementet er en bekendtgørelse, der er udstedt med hjemmel i byggeloven. Ud over de administrative bestemmelser, der gælder for et byggeri, regulerer bygningsreglementet 21 forskellige tekniske emner, der eksempelvis indeholder krav om adgangsforskel, brandforskel og ventilation. Derudover er der en række krav, som særligt knytter sig til den certificerede brandrådgivers eller statikers virke.

[Du kan finde en indholdsfortegnelse for bygningsreglementet her.](#)

2.1. Overgangsperiode

Fra den 1. januar 2020 kan kommunalbestyrelsen ikke længere foretage den tekniske byggesagsbehandling af brand- og konstruktionsforhold. Det betyder, at der fra denne dato skal være tilknyttet en certificeret brandrådgiver eller statiker til byggesager, der er omfattet af brand- og konstruktionsklasse 2-4. Det gælder dog ikke markeder, byfester, festivaler og lignende midlertidige udendørsarrangementer, hvor det fortsat er muligt at vælge kommunal teknisk byggesagsbehandling.

Det er det bygningsreglement, der er gældende på tidspunktet, der søges om byggetilladelse, der gælder for byggesagen. For byggesager, hvor der er søgt om tilladelse før den 1. januar 2020, kan der derfor være valgt teknisk byggesagsbehandling af brand- og konstruktionsforhold.

Hvis byggeriet kan udføres uden ansøgning om byggetilladelse, er det de regler, der er gældende på tidspunktet for påbegyndelse af byggeriet, der skal overholdes.

Overgangsperiode til 1. januar 2022 på konstruktionsområdet

Fra den 1. januar 2020 til den 30. juni 2022 er der en overgangsperiode, hvor det fortsat er muligt at anvende en anerkendt statiker som alternativ til en certificeret statiker. Læs mere om overgangsperioden i afsnit 5.

2.2. Byggelovgivningens formål og anvendelsesområde

2.2.1. Byggelovens formål og anvendelsesområde

Byggelovens overordnede formål er at sikre hensynet til sikkerhed og sundhed i byggeriet, men derudover er hensynet også at sikre udbedring af byggeskader, at fremme handicaptilgængelig indretning af bebyggelse, at fremme arkitektonisk kvalitet i byggeriet, at øge byggeriets produktivitet samt at modvirke unødvendigt råstofforbrug.

Byggeloven gælder ved opførelse og ved tilbygning til bebyggelse.

Derudover følger det af § 2, stk. 1, at byggeloven finder anvendelse ved:

- Ombygning af og andre forandringer i bebyggelse, som er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven eller de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser.
- Ændringer i benyttelse af bebyggelse, som er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven eller de medfør af loven udfærdigede bestemmelser.

Udgangspunktet i byggeloven er derfor, at både ombygningsarbejder og anvendelsesændringer kræver ansøgning om byggetilladelse, jf. byggelovens § 16, stk. 1. Der kan dog fastsættes regler om indskrænkning i kravene om tilladelser i bygningsreglementet, jf. byggelovens § 16 B, stk. 1. Denne hjemmel er blandt andet udnyttet i BR18 § 5, stk. 1, nr. 2-4, hvoraf det følger, at en række ombygningsarbejder kan foretages uden ansøgning om byggetilladelse.

Læs mere om dette nedenfor i afsnit 2.2.4 eller i [Vejledning om ombygninger](#)

Ved en væsentlig anvendelsesændring, skal der ses isoleret på, hvilke krav anvendelsesændringen udløser. Det kan f.eks. være en ændring fra bolig til daginstitution, der bl.a. medfører skærpede krav til indeklima og brand. Ombygningsarbejder, der gennemføres udover dette, kan fortsat være undtaget fra byggesagsbehandlingen i medfør af BR18 § 5, ligesom der kan være ombygningsarbejder, der falder helt uden for byggelovens anvendelsesområde, fordi de ikke er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven eller de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser. Foretages der f.eks. ændringer i konstruktionen uden, at dette er et krav, der udløses af anvendelsesændringen, vil dette kunne være undtaget fra byggesagsbehandlingen.

Loven finder også anvendelse ved nedrivning af bebyggelse, der behandles nedenfor i afsnit 10.

2.2.2. Bebyggelsesbegrebet

Byggelovens § 2, stk. 2, indeholder en positiv afgrænsning af begrebet bebyggelse, og det fremgår heraf, at der ved bebyggelse forstås bygninger, mure og andre faste konstruktioner og anlæg, når lovens anvendelse for de pågældende konstruktioner mv. er begrundet i de hensyn som byggeloven varetager.

Bebyggelsesbegrebet omfatter, hvad der konventionelt betragtes som bygninger, men også mere utraditionelle former for konstruktioner og anlæg kan være omfattet. Fælles for disse er, at det er en forudsætning, at bebyggelsen har karakter af at være en fast konstruktion. Transportable konstruktioner såsom scener, telte, skurvogne mv., er også omfattet af bebyggelsesbegrebet, og dermed byggeloven og bygningsreglementets regler.

Af retspraksis fremgår det, at f.eks. lysmaster, lysreklamer, antenneanlæg, radiomaster, brændeskure, hegnsmure, pergolaer, tilhører til bygninger mv. i konkrete sager er blevet

betraktet som bebyggelse i byggelovens forstand. Små bygninger som shelters, bålhytter og lignende hører også under betegnelsen bebyggelse.

2.2.3. Bygningsreglementets anvendelsesområde

Det følger af bygningsreglementets § 1, at bygningsreglementet gælder for al bebyggelse, medmindre andet følger af §§ 4-6. Hovedanvendelsesområdet for bygningsreglementet er etageboligbyggeri og alle former for erhvervs- og institutionsbyggeri, fritliggende eller sammenbyggede enfamiliehuse, sommerhuse, kolonihavehuse, campinghytter, telte og andre transportable konstruktioner samt garager, carporte, udhuse og anden sekundær bebyggelse. De former for bebyggelse, der kan være omfattet af bygningsreglementet, er ikke udtømmende defineret. Det er kommunalbestyrelsen, der som bygningsmyndighed, træffer afgørelse om, hvorvidt et konkret byggeri er omfattet af bygningsreglementet.

Bebyggelse, der er lovligt opført efter den på opførelsestidspunktet gældende lovgivning udgør bestående bebyggelse. Bestående bebyggelse kan ikke senere blive mødt med krav om at opfylde nye skærpede krav medmindre, at der er udtrykkelig hjemmel til det. Udtrykkelig hjemmel for krav til eksisterende bygninger findes i byggelovens §§ 6, stk. 3, 7, stk. 2, 12, 14, 18 og 18 A.

2.2.4. Begrænsninger i bygningsreglementets anvendelsesområde

Der følger visse generelle undtagelser til bygningsreglementet efter §§ 4-6, som indebærer at visse typer af byggeri kan være helt eller delvist undtaget fra bygningsreglementet.

§ 4: Byggeri, der er undtaget fra bygningsreglementets anvendelsesområde

Bygningsreglementet gælder ikke for de typer af byggeri, der er nævnt i § 4. Det betyder, at de nævnte typer af byggeri kan opføres og nedrives uden tilladelse, og at der ikke er fastsat særlige krav i bygningsreglementet til disse typer af byggeri.

De pågældende typer af byggeri er undtaget fra bygningsreglementets anvendelsesområde, fordi de er omfattet af anden lovgivning. Der kan dog være fastsat regler i anden lovgivning om, at dele af bygningsreglementet finder anvendelse for det pågældende byggeri.

Bygningsreglementet gælder ikke for broer, tunneler og andre anlæg til trafikale formål, der udføres af eller godkendes af vej-, jernbane- eller andre myndigheder eller selskaber, der ved lov er ansvarlige for byggearbejdet, og det gælder også for midlertidige konstruktioner og anlæg, der er nødvendige for disse byggearbejders udførelse.

Bestemmelsen undtager således de nævnte typer af byggearbejder fra bygningsreglementets krav, når myndigheder eller selskaber ved lov er ansvarlige for byggearbejdet. "Ved lov" fortolkes således, at der skal være vedtaget en anlægslov for det pågældende arbejde.

§ 5: Byggeri, der er undtaget fra krav om byggetilladelse

I § 5 er oplistet en række typer af byggeri, som kan udføres uden ansøgning om byggetilladelse, men som fortsat er omfattet af bygningsreglementets tekniske bestemmelser. Det betyder, at byggeri, der er omfattet af § 5, i udgangspunktet skal overholde regler om byggeret og samtlige tekniske bestemmelser i bygningsreglementet, der er relevante for det pågældende byggeri, medmindre andet følger af § 6. Bestemmelsen omfatter både nyopførelse af visse bygningstyper og ombygningssarbejder i eksisterende byggeri.

<p>bebyggelse, samt udhuse, hønsehuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende, når bygningerne tilsammen har et areal på højst 50 m².</p>	<p>sekundær bebyggelse på sin grund uden ansøgning om byggetilladelse, er det vigtigt at være opmærksom på, at bygningen fortsat skal leve op til relevante bestemmelser i bygningsreglementet, herunder regler om byggeriet i kapitel 8 og beregningsreglerne i kapitel 23. Hvis ikke byggeriet kan opføres indenfor byggeretten, skal der søges om byggetilladelse, hvorefter kommunalbestyrelsen skal foretage en helhedsvurdering af byggeriets samlede omfang og indvirkning på omgivelserne, og om byggeriet kan tillades.</p> <p>Opførelse af sekundær bebyggelse uden byggetilladelse er ikke betinget af, at der er en eksisterende primær bebyggelse. Det betyder, at sekundær bebyggelse kan opføres på en grund, hvor der endnu ikke er opført en primær bebyggelse. Dette kan fx være relevant i forbindelse med opførelse af et enfamiliehus, hvor man ønsker at opføre et skur til opbevaring af redskaber, der skal anvendes i byggeprocessen.</p> <p>Ved opførelse af bebyggelse uden ansøgning om byggetilladelse har bygningsejeren ansvaret for at sikre, at anden lovgivning overholdes, f.eks. lokalplaner fastsat for det pågældende område.</p> <p>Læs mere i Vejledning om opførelse af sekundær bebyggelse med et samlet areal på højst 50 m².</p>
<p>Ombygninger i garager, carporte, udhuse, hønsehuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende.</p>	<p>Der kan foretages ombygninger i allerede opført sekundær bebyggelse, også i integrerede bygninger. Det kan f.eks. være en carport, der ændres til en garage ved at sætte en port i. Disse ombygninger kan foretages uden ansøgning om byggetilladelse. Ombygningen må ikke medføre en anvendelsesændring, f.eks. en ombygning, hvor en garage inddrages i den primære bebyggelse og fremadrettet bruges til beboelse.</p>
<p>Ombygninger og forandringer i enfamiliehuse, dobbelthuse, rækkehuse og sommerhuse. Ombygningen eller forandringen må ikke medføre en væsentlig anvendelsesændring eller en udvidelse af etagearealet. En udvendig efterisolering på maksimalt 25 cm betragtes ikke som en udvidelse af etagearealet.</p>	<p>Der kan foretages ombygninger og andre forandringer i enfamiliehuse, dobbelthuse, rækkehuse og sommerhuse, så længe der ikke sker en væsentlig anvendelsesændring eller en udvidelse af etagearealet. Bestemmelsen omfatter vedligeholdelsesbyggearbejder, der er af betydning for energiforbruget i bygningen, f.eks. udskiftning af et vindue eller en installation, der er af betydning for energiforbruget, jf. byggelovens § 2, stk. 1, litra e. Bestemmelsen indebærer, at vedligeholdelsesbyggearbejder, der er af betydning for energiforbruget, skal leve op til relevante bestemmelser i bygningsreglementet, der er gældende på tidspunktet for byggeriet.</p> <p>Etablering af kælder anses for at være nybyggeri eller tilbygning og er ikke omfattet af ombygningsbestemmelsen.</p>
<p>Ombygninger og andre forandringer i eksisterende byggeri, som ikke er omfattet af nr. 2 og 3, og som ikke ændrer de bærende konstruktioners virkemåde eller forudsætningerne for de brandmæssige forhold. Ombygningen eller forandringen må ikke medføre en væsentlig anvendelsesændring eller en udvidelse af etagearealet.</p>	<p>Ændringen har til formål at lempe reglerne for ombygninger og andre forandringer af eksisterende byggeri. Ændringen indebærer derfor en udvidelse af feltet for ombygningssager, der kan foretages uden ansøgning om byggetilladelse.</p> <p>Bestemmelsen omfatter ombygninger, der ikke ændrer på konstruktionens virkemåde eller ændrer på forudsætningerne for de brandmæssige forhold. Det er en forudsætning, at ombygningen ikke indebærer en anvendelsesændring eller en udvidelse af etagearealet.</p>
<p>Udendørs svømmebassiner og havepejs i tilknytning til enfamiliehuse, tofamiliehuse, dobbelthuse og sommerhuse.</p>	<p>Bygningsejeren er selv ansvarlig for, at det pågældende byggeri ikke udgør en fare, f.eks. i form af indhegning af et svømmebassin, der hindrer, at forbi passerende falder i.</p>
<p>Vedligeholdelsesbyggearbejder, ombygninger og andre forandringer i bestående bebyggelse, som har betydning for energiforbruget i bygningen, og som er omfattet af byggelovens § 2, stk. 1, litra e.</p>	<p>Med bestemmelsen undtages vedligeholdelsesarbejder, ombygning og andre forandringer i bestående bebyggelse, der har betydning for energiforbruget i bygningen, for kravet om byggetilladelse. Bestemmelsen gør det f.eks. muligt at foretage udskiftning af vinduer i en hel facade, der dækker flere enheder uden ansøgning om byggetilladelse.</p>
<p>Opførelse af og om- og tilbygninger til campinghytter, mobilehomes og lignende, der er omfattet af campingreglementet.</p>	<p>Det er alene campinghytter, mobilehomes og lignende ferieboligformer som f.eks. træophytter, der er omfattet af campingreglementet, der er undtaget fra byggesagsbehandling. Campinghytter, mobilehomes og lignende, der opstilles uden hjemmel i campingreglementet, må ikke opstilles uden ansøgning om byggetilladelse, jf. § 7.</p> <p>Campinghytter, mobilehomes og lignende sidestilles med sommerhuse i forhold til krav til energiforbrug, jf. kap. 11.</p>
<p>Opførelse af og om- og tilbygninger til kolonihavehuse, der er tilladt, og hvis størrelse og placering er fastlagt i en lokalplan, byplanvedtægt eller tinglyst deklARATION godkendt af en offentlig myndighed.</p>	<p>Bestemmelsen betyder, at hvis et kolonihavehus er tilladt i en lokalplan, byplanvedtægt eller tinglyst deklARATION, der er godkendt af en offentlig myndighed, kan det opføres uden ansøgning om byggetilladelse. Det er dog en betingelse, at kolonihavehusets størrelse og placering er fastlagt.</p> <p>Hvis ikke størrelse og placering følger af lokalplan, byplanvedtægt eller tinglyst deklARATION, der er godkendt af en offentlig myndighed, skal der søges om byggetilladelse, inden der må ske opførelse af, om- eller tilbygning. Der vil dog kunne foretages ombygninger i kolonihavehuset uden byggetilladelse inden for rammerne af § 5, stk. 1, nr. 4.</p> <p>Kolonihavehuse er ligeledes undtaget fra en række tekniske bestemmelser efter § 6, stk. 1, nr. 4. Det betyder, at kolonihavehuse, der kan opstilles uden byggetilladelse efter § 5, stk. 1, nr. 10, alene skal leve op til krav om afløbsinstallationer i kapitel 4, krav om røgalarm anlæg eller røgalarm i § 93, stk. 1, nr. 7, krav om energiforsyningsanlæg i kapitel 12 og krav til vandinstallationer i kapitel 21. Der stilles ikke andre krav til kolonihavehuse i bygningsreglementet.</p>
<p>Udendørs anlæg til opbevaring af husdyrgødning, korn og foder samt tørringsanlæg for korn, frø og andre afgrøder.</p>	<p>Bestemmelsen omfatter gylletanke, gyllelaguner, møddingspladser, ensilagepladser, foderpladser, vaskepladser, siloer til korn- og foder- opbevaring og lign.</p> <p>Bestemmelsen omfatter både udendørsanlægget til husdyrgødning samt eventuel overdækning. Der er dermed ikke krav om byggetilladelse for udendørsanlæg til opbevaring af husdyrgødning uanset om der måtte være fast eller tæt overdækning.</p> <p>De omfattede konstruktioner skal leve op til bygningsreglementets tekniske bestemmelser, ligesom der kan være anden lovgivning, der skal iagttages ved opførelsen. Det bemærkes, at det som hovedregel er et lovkrav i medfør af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22, at udendørs anlæg til opbevaring af husdyrgødning skal forsynes med fast eller tæt overdækning.</p>
<p>Antennesystemer, der anvendes til radiokommunikation i elektroniske kommunikationsnet, jf. lov om elektroniske kommunikationsnet og tjenester, § 2, nr. 4 og 5, herunder radiofrekvens- eller kabelbaseret teleinfrastruktur.</p>	<p>Bestemmelsen omhandler alene antenner, der anvendes til radiokommunikation. Lov om elektroniske kommunikationsnet og tjenester definerer elektroniske kommunikationsnet som enhver form for radiofrekvens- eller kabelbaseret teleinfrastruktur, der anvendes til formidling af elektroniske kommunikationstjenester. Derudover er offentlige elektroniske kommunikationsnet defineret som elektroniske kommunikationsnet, der stilles til rådighed for en ikke på forhånd afgrænset kreds af slutbrugere eller udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller – tjenester. Som eksempler på antennesystemer i elektroniske kommunikationsnet kan nævnes offentlige mobilnet, SINE-nettet og til- hørende radiokæder.</p> <p>Bestemmelsen undtager ikke antenneejeren fra at indhente tilladelser, der er påkrævet i henhold til anden lovgivning, eksempelvis landzonetilladelse i henhold til planloven.</p>
<p>Master og antennesystemer</p>	<p>Undtagelsen gælder alene anlægselementer, der indgår i signal- og radiokommunikationssystemer langs offentlige baner.</p>

omfattende antenner med tilhørende teknisk udstyr, herunder kabler, befæstelse, forstærkere, filtre, teknikhuse, -kabiner og -skabe, jording og microlinks til transmission, der anvendes til jernbanekommunikation.	Ved jernbanekommunikation forstås sikkerhedssamtaler mellem lokoførere og personalet i fjernstyringscentralerne, overførelse af sikkerhedsdata mellem togene og de faste anlæg, samt anden nødvendig kommunikation for at sikre jernbanens drift, herunder passagerinformation og rangering.
Konstruktioner og anlæg, som indeholder brugerbetjente funktioner, såsom IT-standere, betalings- og selvbetjeningsautomater og lignende publikumsrettede servicefunktioner.	De pågældende konstruktioner og anlæg kan opføres uden ansøgning om byggetilladelse. Det er dog vigtigt særligt at være opmærksom på, at de pågældende konstruktioner og anlæg lever op til krav om tilgængelighed, så de kan tilgås af alle relevante brugere.
Anlæg med en lagerkapacitet af F-gas i tanke på indtil 1.200 gasoplagsenheder.	F-gasanlæg og F-gasstationer, hvis samlede oplag overstiger 100 m ³ flydende gas, kræver godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven. For installation af F-gastanke henvises endvidere til bekendtgørelse om tekniske forskrifter for gasser. Der henvises endvidere til bekendtgørelse om anvendelse af trykbærende udstyr. Opstilling af F-gastanke er tillige omfattet af beredskabslovgivningen.
Færdigproducerede sanitetsbygninger med et areal på højst 25 m ² .	Bestemmelsen om færdigproducerede sanitetsbygninger omfatter toiletbygninger, omklædnings- og badefaciliteter, der kan opsættes alle steder uanset tilhørsforhold. Der er altså ikke krav om, at bygningen er offentlig. Det er en forudsætning, at sanitetsbygningen er færdigproduceret, hvilket betyder at sanitetsbygningen leveres og opstilles uden at der er noget der skal bygges på det sted, den opstilles, og at den færdigproducerede bygning lever op til bygningsreglementets regler, herunder reglerne om brand og konstruktioner m.v. Dette skal fremgå af den produktdokumentation, der følger sanitetsbygningen. Sanitetsbygningerne er ikke omfattet af bygningsreglementet sekundære bygninger, og er derfor ikke omfattet af de bestemmelser i bygningsreglementet, som gælder for sekundære bygninger. Der er ikke noget til hinder for i bygningsreglementet, at en sanitetsvogn kan opfylde kravet om toiletforhold til en virksomhed eller en restaurant, men der kan være forhindringer i anden lovgivning f.eks. arbejdsmiljøregler. Bestemmelsen omfatter også sanitetsbygninger, der opstilles i mere end 6 uger.

Undtagelse fra ansøgning om byggetilladelse efter bygningsreglementet, undtager ikke fra overholdelse af og ansøgning om tilladelse eller registrering efter anden lovgivning. Der kan eksempelvis være regler fastsat i medfør af planloven, der forhindrer opførelse af byggeri, der kan opføres efter § 5. Registrering i BBR (Bygnings- og Boligregisteret) skal ligeledes ske uanset undtagelse fra ansøgning om byggetilladelse.

2.2.5. Byggeri, der er undtaget helt eller delvist fra overholdelse af tekniske bestemmelser

I henhold til § 6, er der visse typer af bebyggelse, der er helt eller delvist undtaget fra overholdelse af de tekniske bestemmelser. Al bebyggelse, der er omfattet af bygningsreglementet, skal som udgangspunkt leve op til de tekniske bestemmelser i afsnit II. § 6 indebærer dog, at de typer af bebyggelse, der nævnes, kan opføres eller ændres, uden at skulle leve op til dele af de tekniske krav, og dermed også uden dokumentation for overholdelse af disse krav ved færdigmelding af byggeriet.

Bestemmelsen betyder ikke, at de omfattede typer af bebyggelse er undtaget fra krav om ansøgning om byggetilladelse. Undtagelse fra krav om ansøgning om byggetilladelse følger af § 5.

2.3. Kommunalbestyrelsen som bygningsmyndighed

Kommunalbestyrelsen er bygningsmyndighed og træffer afgørelse i sager omfattet af byggeloven og bygningsreglementet om f.eks. ansøgning om byggetilladelse og ansøgninger om dispensation fra byggeloven eller bygningsreglementet. Ved spørgsmål om fortolkning af bygningsreglementet, f.eks. om bygningsreglementets anvendelsesområde, indplacering af byggeri i konstruktions- og brandklasser eller ved tvivl om opfyldelse af et konkret krav, træffer kommunalbestyrelsen ligeledes afgørelse.

Inden kommunalbestyrelsen kan meddele byggetilladelse, skal kommunen foretage en vurdering af, om den dokumentation, der er indsendt i henhold til §§ 10 og 11, er i overensstemmelse med de for byggesagen relevante krav i bygningsreglementet.

3. Ansøgning om byggetilladelse

Byggeri må ikke påbegyndes uden byggetilladelse fra kommunalbestyrelsen, medmindre det er undtaget efter §§ 4 og 5.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at opkræve gebyr for behandling af en ansøgning. [Læs mere om opkrævning af gebyr her](#). For kommunalbestyrelsens behandlingstid gælder aftale om servicemål.

Ansøgning om byggetilladelse skal ske ved den digitale løsning, som kommunalbestyrelsen stiller til rådighed. Kommunernes digitale selvbetjeningssystem hedder Byg & Miljø. Al kommunikation i forbindelse med byggesagen foregår igennem [Byg & Miljø](#).

Udgangspunktet er, at det er bygningssejeren, der indsender ansøgning om byggetilladelse. Bygningssejeren kan dog lade en anden ansøge ved at give denne person fuldmagt til at søge på vegne af bygningssejeren. Bygningssejeren kan oprette sagen i Byg & Miljø selv og så tilknytte en rådgiver eller en anden person, der skal have adgang til byggesagen. Fuldmægtigen kan ligeledes oprette sagen i Byg og Miljø.

Kommunalbestyrelsen skal modtage og registrere den indsendte ansøgning samt dokumentation.

3.1. Forhåndsdialog

Inden der søges om byggetilladelse, er det en god idé at kontakte den lokale bygningsmyndighed for at afklare rammerne for byggeprojektet. Dette kaldes en forhåndsdialog. Forhåndsdialogen er frivillig, men kan være en god hjælp forud for mange byggesager, hvor der til at starte med kan være mange uafklarede spørgsmål. Det kan f.eks. være, hvilke krav i bygningsreglementet, der gælder for byggeriet, spørgsmål om, hvorvidt der skal tilknyttes en certificeret statiker eller brandrådgiver, om det er nødvendigt at søge om dispensation til at fravige bestemmelser i bygningsreglementet, krav til dokumentation eller om der er anden lovgivning, man skal være opmærksom på. Ved forhåndsdialogen kan kommunalbestyrelsen også invitere repræsentanter fra andre afdelinger i kommunen, hvis det er relevant for byggesagen.

Forhåndsdialogen kan bidrage til en hurtigere og mere smidig byggeproces, ved at afklare væsentlige spørgsmål, inden de kommer til at udgøre hindringer for byggeriet eller forsinker processen.

3.2. Forhold til anden lovgivning

Kommunalbestyrelsen må ikke meddele byggetilladelse til byggeri, der er i strid med anden lovgivning. Inden der kan meddeles byggetilladelse, skal kommunalbestyrelsen derfor undersøge, om byggeriet er omfattet af anden lovgivning, og om den anden lovgivning er en hindring for udførelsen af det ønskede byggeri.

Der kan f.eks. være vedtaget en lokalplan i det område, hvor byggeriet ønskes udført, der er til hinder herfor, og hvor det ikke er muligt at opnå en dispensation fra lokalplanen til det ansøgte byggeri.

Der er en lang række love, der kan være relevante i forbindelse med byggesager, herunder:

- Lov om planlægning
- Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug
- Lov om naturbeskyttelse

- Lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer
- Lov om skove
- Lov om miljøbeskyttelse
- Lov om forurenede jord
- Lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål mv.
- Lov om arbejdsmiljø
- Lov om offentlige veje
- Lov om private fællesveje
- Lov om sanering
- Lov om byfornyelse og udvikling af byer
- Lov om varmforsyning
- Lov om midlertidig regulering af boligforholdene
- Beredskabsloven
- Museumsloven
- Lov om vandforsyning
- Lov om fremme af energibesparelser i bygninger

Listen over lovgivning, som skal undersøges, er ikke udtømmende, og der kan være anden lovgivning, der ikke følger af ovenstående liste, men som ikke desto mindre er relevant i forbindelse med en konkret byggesag.

Kommunalbestyrelsen kan bede om dokumentation for anden lovgivning, hvis ikke det fremgår af ansøgningsmaterialet, f.eks. ved indretning af faste arbejdspladser. Det er bygningsejeren selv, der er ansvarlig for, at byggeriet er lovligt.

Er kommunalbestyrelsen forpligtet til at føre kontrol med et forhold af teknisk karakter i henhold til anden lovgivning, som f.eks. miljølovgivningen, arbejdsmiljølovgivningen, planlovgivningen mv., skal kommunalbestyrelsen fortsat udøve denne kontrolfunktion.

3.3. Dokumentation ved ansøgning om byggetilladelse

Kommunalbestyrelsen skal foretage en vurdering af om den dokumentation, der indsendes ved ansøgning om byggetilladelse er i overensstemmelse med de for byggesagen relevante krav.

Kravene til dokumentation ved ansøgning om byggetilladelse følger af BR18 § 10, og det er den dokumentation, der skal indsendes for, at kommunalbestyrelsen kan behandle en ansøgning.

En ansøgning om byggetilladelse skal indeholde:

- Oplysninger til identifikation af ejendommen, bygningen eller enheden, herunder eksempelvis matrikelbetegnelse, adgangsadresse, ejendomsnummer og etageangivelse. Det kan f.eks. være i form af matrikelbetegnelse, adgangsadresse, ejendomsnummer og etageangivelse. Kommunalbestyrelsen skal bruge dokumentationen for at kunne konstatere, hvor byggeriet ønskes udført. Denne dokumentation er ikke genstand for selvstændig behandling af kommunalbestyrelsen, men den er afgørende for kommunalbestyrelsens identifikation af sagen, og det er derfor afgørende, at den er fyldestgørende ved ansøgning.
- Oplysninger til identifikation af det arbejde, der udføres, herunder eksempelvis tegningsmateriale, hvoraf bygningens dimensioner og placering fremgår. Kommunalbestyrelsen skal bruge dokumentationen til at konstatere, hvilket type arbejde, der ønskes udført, og hvad omfanget heraf er, f.eks. om det er nybyggeri

eller en ombygning af eksisterende byggeri.

- Oplysning om den planlagte benyttelse af bebyggelsen. Ved ombygning og ændret benyttelse af bebyggelsen skal den ligeledes indeholde oplysninger om den hidtidige benyttelse. Oplysning om bebyggelsens anvendelse er afgørende for kommunalbestyrelsens behandling, da der er krav i bygningsreglementet, der afhænger af, hvad bygningen skal anvendes til. Denne dokumentation er også relevant i forhold til anden lovgivning, da der f.eks. kan være fastsat bestemmelser i en lokalplan om, hvad et bestemt område må anvendes til.
- Oplysninger til registrering af sagen i Bygnings- og Boligregistret (BBR). Der henvises til bekendtgørelse om ajourføring af Bygnings- og Boligregistret (BBR), hvorefter ejeren i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse skal meddele alle oplysninger, som er af betydning for drift og ajourføring af Bygnings- og Boligregistret (BBR).
- Erklæring om, hvilke tekniske forhold i bygningsreglementet som er relevant for byggearbejdet. Erklæringen kan henvise til bygningsreglementets tekniske bestemmelser på kapitelniveau. Dette sker af hensyn til kommunalbestyrelsens behandling ved ansøgning, da erklæringen giver kommunalbestyrelsen et mere tydeligt billede af omfanget af byggeriet. Det sker dog også af hensyn til kommunalbestyrelsens behandling ved færdigmelding, hvor erklæringen om omfanget af byggeriet skal stemme overens med den dokumentation, der indsendes ved færdigmelding.

En ansøgning om byggetilladelse skal, hvis det er relevant for byggearbejdet indeholde:

- Oplysning om forhold vedrørende byggeret og helhedsvurdering, jf. kap. 8, og de ubebyggede arealer, jf. kap. 20. Dokumentationen omfatter f.eks. oplysning om bygningens placering på grunden og i forhold til andre bygninger samt højdeforhold. Helhedsvurderingen er en del af sagsbehandlingen, som bygningsmyndigheden skal udføre, når byggeretten ikke kan overholdes. Derudover omfatter den oplysning om indretning af de ubebyggede arealer, herunder antal af og placering af parkeringspladser, indretning af opholdsarealer på terræn samt eventuel indretning af arealer til opbevaring af affald. Særligt for så vidt angår byggeret og helhedsvurdering, kan der være anden lovgivning, herunder lokalplaner, som skal iagttages af kommunalbestyrelsen, ligesom det i mange tilfælde vil være nødvendigt at foretage partshøring af naboer eller andre relevante parter i forbindelse med behandlingen af denne dokumentation.
- Oplysning om og dokumentation for, hvilken konstruktionsklasse byggeriet kan henføres til, jf. kap. 26 om konstruktionsklasser og kap. 28 om dokumentation af bærende konstruktioner. Læs mere om dette nedenfor.
- For ombygninger og forandringer af eksisterende byggeri, hvor de bærende konstruktioners virkemåde ændres, skal der indsendes oplysning om og dokumentation for, hvilken konstruktionsklasse det berørte konstruktionsafsnit kan henføres til, jf. kapitel 26 om konstruktionsklasser og kapitel 28 om dokumentation af bærende konstruktioner.
- Oplysning om og dokumentation for, hvilken brandklasse byggeriet kan henføres til, jf. kap. 27 om brandklasser og kap. 29 om dokumentation af brandforhold. Læs mere om dette nedenfor.
- For ombygninger og forandringer af eksisterende byggeri, hvor forudsætningerne for de brandmæssige forhold ændres, skal der indsendes oplysning om og

dokumentation for, hvilken brandklasse det pågældende bygningsafsnit kan henføres til, jf. kapitel 27 om brandklasser og kapitel 29 om dokumentation af brandforhold. Det skal tages højde for, om ændringen påvirker andre dele af bygningens brandforhold.

- Oplysninger om og dokumentation for, hvorledes byggeriet opfylder §§ 126-133 vedrørende redningsberedskabets indsatsforhold, herunder hvorvidt byggeriet er indsatstaktisk traditionelt, jf. § 510.

Det tidligere krav om tæthedsprøvning fremgår ikke længere af kapitel 1 i BR18. I stedet fremgår det af BR18 § 263, stk. 3, at kravet kan dokumenteres ved at der foretages en trykprøvning.

Hvis byggeriet er omfattet af krav om byggeskadeforsikring, skal der indsendes dokumentation for, at et forsikringselskab har afgivet tilbud på byggeskadeforsikring.

[Læs mere om byggeskadeforsikring her.](#)

Hvor et byggeri indplaceres i konstruktions- eller brandklasse 2-4 gælder der supplerende dokumentationskrav. Krav om certificeret statiker og certificeret brandrådgiver er to selvstændige krav. Et byggeri kan derfor være omfattet af krav om en certificeret brandrådgiver, men ikke af krav om certificeret statiker. Det kan f.eks. være et ombygningssarbejde i et etagebyggeri, som påvirker de bærende konstruktioner, og derfor bliver omfattet af krav om en certificeret statiker, hvorimod byggeriet ikke ændrer på forudsætningerne for brandstrategien.

3.4. Indplacering i konstruktionsklasse

Ved ansøgning om byggetilladelse, skal der indsendes oplysning om og dokumentation for indplacering i konstruktionsklasse, såfremt det er relevant at indplacere byggeriet i en konstruktionsklasse. Dette er ofte relevant når der er konstruktionsmæssige forhold, der har betydning for sikkerheden i byggeriet. Det afhænger dog altid af en konkret vurdering fra sag til sag. Hvorvidt det er relevant at indplacere ombygninger og forandringer af eksisterende byggeri i en konstruktionsklasse, beror på om de bærende konstruktioners virkemåde ændres. [Dette er beskrevet nærmere i bygningsreglementets vejledning om ombygninger og brug af certificerede rådgivere i relation til ændring af BR18 d. 10. marts 2020.](#)

Såfremt ansøger ikke vurderer, at det er relevant at indplacere byggeriet i en konstruktionsklasse, skal dette oplyses og begrundes i ansøgningen om byggetilladelsen. Hvis det er relevant at indplacere byggeriet i en konstruktionsklasse, skal indplaceringen følge BR18, kapitel 26 om konstruktionsklasser, herunder bl.a. § 489, stk. 1, der definerer de forskellige konstruktionsklasser. Det skal dog bemærkes, at visse byggerier er undtaget fra indplacering i konstruktionsklasse, hvilket fremgår af § 489, stk. 2-4.

I visse tilfælde kan der være konstruktioner eller konstruktionsafsnit, som på grund af deres udformning eller anvendelse ikke kan indplaceres i en konstruktionsklasse selvom byggeriet i sin helhed skal indplaceres i en konstruktionsklasse. I disse tilfælde skal byggeriet i stedet vurderes ud fra § 489, stk. 5.

Såfremt byggeriet skal og kan indplaceres i en konstruktionsklasse skal dette ske efter principperne i kapitel 26 om konstruktionsklasser, herunder grundlaget for indplaceringen. Grundlaget for indplacering i konstruktionsklasse betragtes som konstruktionens kompleksitet og konsekvensklasse (CC), samt erfaringen med konstruktionstypen.

Kommunalbestyrelsen skal i byggesagsbehandlingen vurdere om byggeriet er indplaceret i den rette konstruktionsklasse, eller om de er enige i, at byggeriet ikke skal eller ikke kan indplaceres i en konstruktionsklasse. Kommunalbestyrelsen skal konstatere, om forudsætningerne for den indsendte dokumentation for konstruktionsklasser er korrekt for at vurdere, om der er valgt korrekt

konstruktionsklasse. Afklaring ift. dette kan med fordel allerede foregå som en del af forhåndsdialogen.

Kommunalbestyrelsen skal ikke udføre teknisk byggesagsbehandling af de tekniske forhold, der måtte fremgå af dokumentationen for indplaceringen, men skal alene gennemse dokumentation nok til, at det er muligt at fastslå, at byggeriet er placeret i den rette (eller forkerte) konstruktionsklasse. Kommunalbestyrelsen skal således ikke kontrollere de konkrete løsninger, statiske beregninger, kontrolplan mv. I stedet er det tilstrækkeligt at kontrollere at den nødvendige dokumentation foreligger, og at denne danner de nødvendige forudsætninger for at byggeriet kan indplaceres i den rette konstruktionsklasse. Hvad der er nødvendig dokumentation afhænger af, hvilken konstruktionsklasse byggeriet indplaceres i. En overordnede beskrivelse af denne dokumentation fremgår i afsnit 3.5.1 og 3.5.2.

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om indplacering i konstruktionsklasse på baggrund af den fremsendte dokumentation.

Kommunalbestyrelsen kan anmode om supplerende dokumentation, hvis det vurderes, at den tilsendte dokumentation ikke er tilstrækkelig til at kunne vurdere om byggeriet er indplaceret i den rette konstruktionsklasse.

For yderligere vejledning om indplacering i konstruktionsklasser henvises til [Bygningsreglementets vejledning om indplacering i konstruktionsklasser](#).

3.4.1. Dokumentation for indplacering i konstruktionsklasse 1

Dokumentation for indplacering i konstruktionsklasse 1 skal følge § 503. Det følger heraf, at dokumentationen skal indeholde grundlaget for indplaceringen, men dokumentationens indhold er ikke nærmere udspecificeret. Grundlaget for indplacering i konstruktionsklasse betragtes som konstruktionens kompleksitet og konsekvensklasse (CC), samt erfaringen med konstruktionstypen.

Byggeri, der er indplaceret i konsekvensklasse 1 (CC1) skal ligeledes indplaceres i konstruktionsklasse 1. Derudover er der en række simple og traditionelle konstruktioner i konsekvensklasse 2 (CC2), der også betragtes som konstruktionsklasse 1, herunder bl.a. enfamiliehuse.

Du kan læse mere om den konstruktionsmæssige dokumentation i [SBI-anvisning 271 Dokumentation og kontrol af bærende konstruktioner](#).

3.4.2. Dokumentation for indplacering i konstruktionsklasse 2-4

Dokumentation for indplacering i konstruktionsklasse 2-4 skal ligesom konstruktionsklasse 1 følge § 503, dvs., at dokumentationen skal indeholde grundlaget for indplaceringen. Grundlaget for indplacering i konstruktionsklasse betragtes som konstruktionens kompleksitet og konsekvensklasse (CC), samt erfaringen med konstruktionstypen.

Udover grundlaget for indplaceringen skal dokumentationen også som minimum indeholde de for byggeriet relevante dele af:

- A1. Konstruktionsgrundlag, jf. § 501, stk. 1, nr. 1,
- A2. Statiske beregninger – bygværk, jf. § 501, stk. 1, nr. 2, litra a,
- A3. Konstruktionstegninger og modeller, jf. § 501, stk. 1, nr. 3,
- B1. Statisk projektredgørelse, jf. § 502, stk. 1, nr. 1,
- B2. Statisk kontrolplan, jf. § 502, stk. 1, nr. 2.

Dokumentationen vil variere i indhold og omfang alt efter typen af byggeri.

Derudover er der også supplerende dokumentationskrav for konstruktionsklasse 2-4,

som yderligere skal følge §§ 16-19. Disse bestemmelser omhandler anvendelsen af certificeret statiker. Se afsnit 4.1 for yderligere vejledning.

Byggesager, hvor der sker teknisk byggesagsbehandling af konstruktionsforholdene, er undtaget for dokumentation af indplacering i konstruktionsklasse efter § 503.

Du kan læse mere om den konstruktionsmæssige dokumentation i [SBI-anvisning 271 Dokumentation og kontrol af bærende konstruktioner](#).

3.4.3. Koordinering og samling af den statiske dokumentation

For byggeri i konstruktionsklasse 1-4 skal ansøgeren sikre, at den statiske dokumentation er koordineret og samlet, så dokumentationen udgør et hele. Krav til udformningen af den statiske dokumentation fremgår af § 494 og en nærmere beskrivelse af de opgaver, der skal sikre dette, fremgår af vejledningen til kapitel 28. Opgaven med at sikre koordinering og samling af den statiske dokumentation er større jo flere organisationer, der medvirker til udarbejdelse og kontrol af den statiske dokumentation.

Ansøgeren kan sikre dette ved at udpege en organisation i form af en bygværksprojekterende til at definere, koordinere og samle den statiske dokumentation, således at dokumentationen udgør et hele. Yderligere oplysning om den bygværksprojekterende og de tilknyttede opgaver fremgår af vejledningen til kapitel 28 samt af SBI-anvisning 271 om dokumentation og kontrol af bærende konstruktioner.

Den certificerede statikers virke indeholder ikke disse opgaver, men den certificerede statiker kan godt være en del af organisationen, der varetager opgaverne og udføre dele af de opgaver, der er knyttet til koordinering og samling af den statiske dokumentation.

3.5. Indplacering i brandklasse

Ved ansøgning om byggetilladelse, indsendes oplysning om og dokumentation for indplacering i brandklasse, såfremt det er relevant at indplacere byggeriet i en brandklasse. Dette er ofte relevant, når der er brandmæssige forhold, der har betydning for sikkerheden i byggeriet. Det afhænger dog altid af en konkret vurdering fra sag til sag. Hvorvidt det er relevant at indplacere ombygninger og forandringer af eksisterende byggeri i en brandklasse, beror på om de forudsætningerne for de brandmæssige forhold ændres. Dette er beskrevet nærmere i [bygningsreglementets vejledning om ombygninger og brug af certificerede rådgivere i relation til ændring af BR18 d. 10. marts 2020](#).

Såfremt ansøger ikke vurderer, at det er relevant at indplacere byggeriet i en brandklasse, skal dette oplyses og begrundes i ansøgningen om byggetilladelsen. Hvis det er relevant at indplacere byggeriet i en brandklasse, skal indplaceringen følge § BR18, kapitel 27 om brandklasser, herunder bl.a. § 493, stk. 1, der definerer de forskellige brandklasser. Det skal dog bemærkes, at visse byggerier er undtaget fra indplacering i brandklasse, hvilket fremgår af § 493, stk. 2-3.

I visse tilfælde kan byggeri eller bygningsafsnit på grund af deres udformning eller anvendelse, ikke indplaceres i en brandklasse. I disse tilfælde skal byggeriet i stedet vurderes ud fra § 493, stk. 4.

Såfremt byggeriet skal og kan indplaceres i en brandklasse skal dette ske efter principperne i kapitel 27 om brandklasser, herunder grundlaget for indplaceringen. Grundlaget for indplacering i brandklasse betragtes som byggeriets risikoklasse og den valgte metode for dokumentation af brandsikkerheden.

Kommunalbestyrelsen skal i byggesagsbehandlingen vurdere om byggeriet er indplaceret i den rette brandklasse, eller om de er enige i, at byggeriet ikke skal eller ikke kan indplaceres i en brandklasse. Kommunalbestyrelsen skal konstatere, om forudsætningerne for den indsendte dokumentation for brandklasser er korrekt for at vurdere, om der er valgt korrekt brandklasse. Afklaring ift. dette kan med fordel allerede foregå som en del af forhåndsdialogen.

Kommunalbestyrelsen skal ikke udføre teknisk byggesagsbehandling af de tekniske forhold, der måtte fremgå af dokumentationen for indplaceringen, men skal alene granske dokumentation nok til, at det er muligt at fastslå, at byggeriet er placeret i den rette (eller forkerte) brandklasse. Kommunalbestyrelsen skal således ikke kontrollere de konkrete løsninger, brandplan, brandstrategirapport mv. I stedet er det tilstrækkeligt at kontrollere at den nødvendige dokumentation foreligger, og at denne danner de nødvendige forudsætninger for at byggeriet kan indplaceres i den rette brandklasse. Hvad der er nødvendig dokumentation afhænger af, hvilken brandklasse byggeriet indplaceres i. En overordnet beskrivelse af denne dokumentation fremgår i afsnit 3.5.1 og 3.5.2.

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om indplacering i brandklasse på baggrund af den fremsendte dokumentation.

Kommunalbestyrelsen kan anmode om supplerende dokumentation, hvis det vurderes, at den tilsendte dokumentation ikke er tilstrækkelig til at kunne vurdere om byggeriet er indplaceret i den rette brandklasse.

For yderligere vejledning om indplacering i brandklasse henvises til kapitel 1 i [Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – brand](#).

3.5.1. Dokumentation for indplacering i brandklasse 1

Dokumentation for indplacering i brandklasse 1 skal følge § 511. Det følger heraf, at dokumentationen skal indeholde en overordnet brandstrategi for byggeriet samt tegninger, der viser byggeriets udformning, og som underbygger, at den valgte brandstrategi kan indarbejdes i byggeriet.

Brandklasse 1 (BK1), som omfatter byggeri i risikoklasse 1, hvor hvert bygningsafsnit har et samlet etageareal, der er mindre end 600 m². De tekniske løsninger skal udføres i overensstemmelse med de præ-accepterede løsninger, som er beskrevet i Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 - Brand. Til overholdelse af krav til byggeri i brandklasse 1 må der alene anvendes simple brandtekniske installationer, og håndslukningsudstyr.

De præ-accepterede løsninger er beskrevet i forskellige bilag til Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – brand.

Du kan læse mere om den brandtekniske dokumentation i [Bygningsreglementets vejledning til dokumentation brandforhold](#).

3.5.2. Dokumentation for indplacering i brandklasse 2 – 4

Dokumentation for indplacering i brandklasse 2-4 skal ligesom brandklasse 1 følge §511, dvs., at dokumentationen skal indeholde en overordnet brandstrategi for byggeriet samt tegninger, der viser byggeriets udformning, og som underbygger, at den valgte brandstrategi kan indarbejdes i byggeriet.

Derudover er der også supplerende dokumentationskrav for brandklasse 2-4, som yderligere skal følge §§ 20-23. Disse bestemmelser omhandler anvendelsen af certificeret brandrådgiver. Se afsnit 4.2 for yderligere vejledning.

Byggesager, hvor kommunalbestyrelsen foretager den tekniske byggesagsbehandling af

brandforholdene, er undtaget for dokumentation af indplacering i brandklasse efter § 511.

Du kan læse mere om den brandtekniske dokumentation i [Bygningsreglementets vejledning til dokumentation af brandforhold](#).

3.6. Dispensation

Byggelovens § 22 giver kommunalbestyrelsen hjemmel til at dispensere fra byggelovgivningens bestemmelser, såfremt bygherren ansøger herom i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse.

I medfør af BR18 § 13 skal ansøgning om dispensation fra bestemmelser i bygningsreglementet indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af Byg & Miljø. Ansøgningen skal signeres digitalt af ejeren eller en fuldmægtig for denne, men kommunalbestyrelsen kan stille krav om, at ansøgningen underskrives af ejeren personligt.

Der kan alene gives dispensation, hvis dispensationen ikke tilsidesætter de hensyn, som den pågældende bestemmelse skal varetage. Kommunalbestyrelsen skal derfor i den enkelte byggesag foretage en konkret vurdering af, om der i forbindelse med byggesagen kan dispenseres fra bygningsreglementets bestemmelser, og om der eventuelt i forbindelse med dispensationen skal knyttes særlige vilkår til byggetilladelsen.

Med ændringen af BR18 den 1. januar 2020, er det i overensstemmelse med byggelovens § 22 præciseret, at dispensationsadgangen ikke omfatter funktionskrav, hvor hensynet bag bestemmelsen er brand- eller sikkerhedshensyn. Præciseringen ændrer ikke i den hidtidige adgang til at dispensere, men er taget med for at skabe klarhed om dispensationsadgangen.

Der kan ikke dispenseres fra formelle krav, det vil sige krav om ansøgning om byggetilladelse, gebyr mv.

Kommunalbestyrelsen kan i byggetilladelsen give lov til at fravige opfyldelsen af enkelte krav i bygningsreglementet, såfremt dispensationen kan begrundes sagligt, og såfremt at hensynet bag den pågældende bestemmelse kan opfyldes på en tilsvarende måde. Det overordnede formål med de tekniske bestemmelser følger af den første bestemmelse i de enkelte kapitler. Det er dette formål kommunalbestyrelsen kan henholde sig til ved behandlingen af en ansøgning om dispensation fra bestemmelser i bygningsreglementet.

Det skal fremgå eksplicit af en ansøgning om byggetilladelse, hvis der er bestemmelser i bygningsreglementet, der ikke kan opfyldes, og der derfor søges om dispensation herfra.

For bygningsfredede bygninger og bygninger, som er en del af et fredet fortidsminde, kan der ske lempelser fra bestemmelserne i bygningsreglementet, såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at bestemmelserne er uforenelige med frednings- og bevaringsværdierne.

Selvom kommunalbestyrelsen fra den 1. januar 2020 ikke længere kan foretage den tekniske byggesagsbehandling af brand- og konstruktionsforhold, er det fortsat kommunalbestyrelsen, der skal behandle dispensationsansøgninger, og dermed vurdere om bygningsreglementets krav kan fraviges i det enkelte tilfælde.

4. Anvendelse af certificeret statiker og brandrådgiver

Ved ansøgning om byggetilladelse til byggeri i konstruktions- og brandklasse 2-4 skal der tilknyttes en certificeret statiker eller brandrådgiver til byggesagen.

4.1. Anvendelse af certificeret statiker i konstruktionsklasse 2-4

Ved ansøgning om byggetilladelse til byggeri i konstruktionsklasse 2-4 er der krav om, at der skal være tilknyttet en certificeret statiker. Den certificerede statiker skal være certificeret i overensstemmelse med bekendtgørelse om certificeringsordninger for dokumentation af tekniske forhold i bygningsreglementet §§ 12-14. Ved ansøgning om byggetilladelse til byggeri i konstruktionsklasse 2-4 skal oplysning til identifikation af den certificerede statiker, herunder dokumentation for gyldigt certifikat, fremgå af ansøgningen om byggetilladelse. Dette gælder ligeledes, hvis statikeren er certificeret til at udføre tredjepartskontrol.

Certificeringen skal følge den konstruktionsklasse, som byggeriet, der søges om byggetilladelse til, kan indplaceres i. Det betyder, at såfremt der søges om byggetilladelse til et byggeri, der kan indplaceres i konstruktionsklasse 3, skal den certificerede statiker ligeledes være certificeret til konstruktionsklasse 3, jf. bekendtgørelse om certificeringsordninger for dokumentation af tekniske forhold i bygningsreglementet § 13.

Ved byggeri, der indplaceres i konstruktionsklasse 4, er der ligeledes krav om certificeret tredjepart, der er certificeret i overensstemmelse med bekendtgørelse om certificeringsordninger for dokumentation af tekniske forhold i bygningsreglementet § 14.

Der kan kun være én certificeret statiker tilknyttet sagen, medmindre byggeriet indplaceres i konstruktionsklasse 4, og der derfor er krav om en certificeret tredjepart. Der er dog mulighed for at skifte certificeret statiker undervejs i byggeriet, jf. § 544.

Såfremt der ikke er tilknyttet en certificeret statiker på byggesagen for byggeri i konstruktionsklasse 2-4 skal reglerne i §§ 24-29 anvendes.

Ved ansøgning om byggetilladelse til byggeri i konstruktionsklasse 2-4, skal der indsendes dokumentation, der er godkendt af den certificerede statiker. Dokumentationen omfatter indplacering af byggeriet i konstruktionsklassen, jf. kap. 26 og 28, og en starterklæring fra den certificerede statiker, der er tilknyttet byggesagen, jf. § 498, stk. 1. Er byggeriet indplaceret i konstruktionsklasse 4, skal der ligeledes indsendes en starterklæring fra en certificeret tredjepart, jf. § 498, stk. 2.

Certificeringsorganerne, der certificerer statikere i konstruktionsklasse 2-4, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis en statiker fratages sin certificering. Det er kun de kommuner, hvor den certificerede statiker har virket på et projekt, der orienteres. [Læs mere herom i Vejledning om certificering af statikere og brandrådgivere.](#)

4.2. Anvendelse af certificeret brandrådgiver i brandklasse 2-4

Ved ansøgning om byggetilladelse til byggeri i brandklasse 2-4 er der krav om, at der skal være tilknyttet en certificeret brandrådgiver. Den certificerede brandrådgiver skal være certificeret i overensstemmelse med bekendtgørelse om certificeringsordninger for dokumentation af tekniske forhold i bygningsreglementet §§ 19-21. Certificeringen skal følge den brandklasse, som byggeriet, der søges om byggetilladelse til, kan indplaceres i. Det betyder, at såfremt der søges om byggetilladelse til et byggeri, der kan indplaceres i brandklasse 3, skal den certificerede brandrådgiver ligeledes være certificeret til brandklasse 3, jf. bekendtgørelse om certificeringsordninger for dokumentation af tekniske forhold i bygningsreglementet § 20. Ved ansøgning om byggetilladelse til byggeri i brandklasse 2-4 skal oplysning til identifikation af den certificerede brandrådgiver, herunder dokumentation for gyldigt certifikat, fremgå af ansøgningen om byggetilladelse. Dette gælder ligeledes, hvis brandrådgiveren er certificeret til at udføre tredjepartskontrol. Ved byggeri, der indplaceres i brandklasse 4, er der ligeledes krav om certificeret tredjepart, der er certificeret i overensstemmelse med bekendtgørelse om certificeringsordninger for dokumentation af tekniske forhold i

bygningsreglementet § 21.

Der kan kun være én certificeret brandrådgiver tilknyttet sagen, medmindre byggeriet indplaceres i brandklasse 4, og der derfor er krav om en certificeret tredjepart. Der er dog mulighed for at skifte certificeret brandrådgiver undervejs i byggeriet, jf. § 551.

Ved ansøgning om byggetilladelse til byggeri i brandklasse 2-4, skal der indsendes dokumentation, der er godkendt af den certificerede brandrådgiver. Det omfatter oplysning om og dokumentation for indplacering af byggeriet i brandklassen, jf. kapitel 29, oplysning om, og dokumentation for, hvorvidt byggeriet er indsatstaktisk traditionelt, jf. § 510 og en starterklæring fra den certificerede brandrådgiver, der er tilknyttet byggesagen, jf. § 508, stk. 1. Er byggeriet indplaceret i brandklasse 4, skal der ligeledes indsendes en starterklæring fra en certificeret tredjepart, jf. § 508, stk. 2.

Certificeringsorganerne, der certificerer brandrådgivere i brandklasse 2-4, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis en brandrådgiver fratages sin certificering. Det er kun de kommuner, hvor den certificerede brandrådgiver har virket på et projekt, der orienteres. [Læs mere i Vejledning om certificering af statikere og brandrådgivere.](#)

4.3. Database over certificerede statikere og brandrådgivere

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har oprettet en database, hvortil certificeringsorganer skal indberette oplysninger om de certificerede rådgivere. Alle certificerede statikere og brandrådgivere skal fremgå af databasen.

Følgende oplysninger skal fremgå om den certificerede:

- Navn
- Certifikatnummer
- Certificeringsniveau
- Udløbsdato på certifikatet.

Følgende oplysninger er frivillige, og kan fremgå af databasen, hvis den certificerede ønsker det:

- Virksomhed
- Kontaktoplysninger – telefonnummer og mailadresse
- Postnummer

Det er certificeringsorganet, der har certificeret den enkelte rådgiver, der er forpligtet til at indberette den pågældende i databasen. Det er derfor også certificeringsorganerne, der skal kontaktes, såfremt at der er oplysninger i databasen, der ikke er korrekte.

Kommunalbestyrelsen kan anvende databasen til at undersøge gyldigheden af det certifikat, som den certificerede rådgiver har sendt ind i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse.

[Find databasen på www.tbst.certificering.dk.](http://www.tbst.certificering.dk)

5. Anvendelse af anerkendte statikere i konstruktionsklasse 2-4 indtil 1. januar 2022

For byggearbejder i konstruktionsklasse 2- 4 kan der benyttes en anerkendt statiker indtil den 1. januar 2022. Reglerne om anvendelse af anerkendte statikere findes i §§ 24-29, der er en fortsættelse af gældende regler om anvendelse af anerkendte statikere, dog med den ændring, at der ikke foretages en teknisk byggesagsbehandling.

Ordningen er udvidet til også at dække byggerier i middel og høj konsekvensklasse (CC2, CC3 og CC4), dog kun byggerier, der henregnes til konstruktionsklasse 2-4. Dokumentationen skal udarbejdes og kontrolleres i overensstemmelse med SBI-anvisning 223.

Det følger bl.a. af § 25, stk. 1, hvilken dokumentation, der skal indsendes ved ansøgning om byggetilladelse, når der benyttes en anerkendt statiker.

Kommunalbestyrelsens opgave i forhold til de anerkendte statikere i overgangsperioden, er det samme som kommunalbestyrelsens opgave i forhold til de certificerede statikere.

Ansøgeren skal udpege en bygværksprojekterende, jf. § 24, stk. 2. Den bygværksprojekterende skal samle og koordinere den statiske dokumentation ved at udføre nedenstående opgaver. Der er i § 24 stk. 2, henvist til kapitel 31 for en præcisering af, hvorledes den bygværksprojekterende skal samle og koordinere den statiske dokumentation. Kapitel 31 er ophævet pr. 1. januar 2021 og i stedet kan nedenstående anvendes.

Nedenfor præciseres den bygværksprojekterendes rolle i henhold til § 24, stk. 2.

Der kan kun være én bygværksprojekterende tilknyttet en byggesag.

Den bygværksprojekterende vil typisk være en organisation givet omfanget af opgaven. Den certificerede statiker kan godt være en del af denne organisation og udføre dele af de opgaver, der fremgår af nedenstående.

Den bygværksprojekterende skal forestå:

1. Definition af konstruktionsafsnit og grænseflader mellem konstruktionsafsnit.
2. Bestemmelse af konsekvensklasser og konstruktionsklasser.
3. Afgrænsning af byggeriet.
4. Udarbejdelse, kontrol og godkendelse af A1. Konstruktionsgrundlag, A2. 1. Statiske beregninger – bygværk, A3. 1. Konstruktionstegninger og Modeller – bygværk, B1. Statisk projektredgørelse og B2. Statisk kontrolplan.
5. Specifikation og formidling af grundlag for projektering af de konstruktionsafsnit, der projekteres af andre end den bygværksprojekterende.
6. Koordinering og kontrol af grænseflader mellem konstruktionsafsnit.
7. Kontrol af, at dokumentation for konstruktionsafsnit er kontrolleret, og at kontrollen er dokumenteret.
8. Kontrol af opfølgning på kontrol af dokumentation af konstruktionsafsnit.
9. Koordinering og samling af dokumentationer for kontrol af projektering og udførelse i B3. Statisk kontrolrapport.
10. Koordinering og videreførelse af punkter for særlig kontrol under udførelse.
11. Samling af dokumentation for gennemført kontrol af udførelsen i B3. 2 Statisk kontrolrapport udførelse.
12. Koordinering af ændringer under projektering og udførelse.
13. Udarbejdelse, kontrol og godkendelse af A4. 1 Konstruktionsændringer – bygværk.
14. Koordinering og samling af dokumentationer for ændringer af konstruktioner i konstruktionsafsnit i A4. 2 Konstruktionsændringer - konstruktionsafsnit.
15. Koordinering af projekterings- og udførelsesmæssige tiltag som konsekvens af afvigelser fundet ved kontrol af projektering og udførelse.
16. Koordinering af opdatering af den statiske dokumentation til "som-udført-dokumentation".
17. Løbende kontrol med forudsætninger for indplacering i konstruktionsklasse i hele projektets forløb.
18. Koordinering og samling af dokumentationer i A5 Konstruktion som udført.
19. Samling af den statiske dokumentation for hele byggeriet, så dette udgør et hele.

Yderligere oplysning om den bygværksprojekterende fremgår af SBI-anvisning 271 om dokumentation og kontrol af bærende konstruktioner

6. Byggetilladelse

Kommunalbestyrelsens meddelelse om byggetilladelse skal ske skriftligt til ansøger. Meddelelsen sker igennem Byg & Miljø.

Inden kommunalbestyrelsen kan meddele byggetilladelse, skal kommunalbestyrelsen foretage en vurdering af, om den dokumentation, der er indsendt ved ansøgning om byggetilladelse, er i overensstemmelse med bygningsreglementet.

Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med meddelelse om byggetilladelse være opmærksom på en eventuel underretningsforpligtelse efter anden lovgivning, f.eks. museumslovens § 24.

En byggetilladelse er bindende. Ansøger må ikke fravige fra det, der fremgår af byggetilladelsen. Hvis vilkårene i byggetilladelsen ikke kan overholdes, skal ansøger rette henvendelse til kommunalbestyrelsen, så denne får lejlighed til at vurdere ansøgningen på ny. Det er alene forhold vedrørende den dokumentation, der er indsendt ved ansøgning om byggetilladelse, der er bindende for ansøger, herunder også ansøgninger om dispensation. Ansøger har derfor mulighed for at vælge forskellige metoder til opfyldelse af de enkelte tekniske bestemmelser uden, at kommunalbestyrelsen skal vurdere disse forhold. En byggetilladelse bortfalder, hvis det arbejde, som tilladelsen omfatter, ikke er påbegyndt inden 1 år fra den dato tilladelsen er meddelt.

Bliver ansøger opmærksom på undervejs i byggeriet, at det er nødvendigt at søge om dispensation, skal kommunalbestyrelsen behandle dette og vurdere, om det er muligt at give dispensation, inden arbejder vedrørende dette forhold kan fortsætte.

7. Afslutning af byggesag

Ved afslutning af en byggesag, skal ansøger indsende dokumentation til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan på baggrund af denne dokumentation meddele ibrugtagningstilladelse.

7.1. Færdigmelding

Ved afslutning af et byggeri, hvortil der er meddelt byggetilladelse, skal der ske færdigmelding til kommunalbestyrelsen. Færdigmelding af byggeri sker gennem Byg & Miljø. Ved færdigmeldingen indsendes dokumentation for det færdige byggeri.

Ved færdigmelding skal der indsendes en erklæring om, at det færdige byggeri er i overensstemmelse med byggetilladelsen og bygningsreglementet. Ved færdigmelding af et byggeri skal ansøger indsende følgende:

- Dokumentation for, at der er tegnet byggeskadeforsikring, og at præmien er betalt, jf. byggelovens § 25 C, stk. 2, for byggeri omfattet af byggelovens § 25
A. [Læs mere om byggeskadeforsikring her.](#)
- Erklæring om, at det færdige byggeri er i overensstemmelse med byggetilladelsen og bygningsreglementet. Det er bygningssejeren, der har ansvaret for, at det færdige byggeri er lovligt. Ved afslutning af byggesagen skal det derfor erklæres, at byggeriet er udført i overensstemmelse med byggetilladelsen og bygningsreglementet, hvilket sker igennem Byg & Miljø. Denne erklæring giver ikke bygningssejeren et større eller mindre ansvar, end der allerede følger af byggeloven.
- Dokumentation for overholdelse af bygningsreglementets bestemmelser i den færdige bygning. Dokumentationen skal bestå af al for byggeriet relevant materiale, herunder overordnede beskrivelser, forudsætninger, beregninger, tegningsmateriale, prøvninger, målinger mv. Det skal ved det fremsendte dokumenteres, hvordan

specifikke niveauer er fastsat på baggrund af bygningsreglementets funktionskrav, og hvordan de specifikke niveauer eller detailkrav i bygningsreglementet opfyldes. Dokumentation for det færdige byggeri afhænger af byggeriets karakter og vil derfor variere meget fra sag til sag. Den dokumentation, der indsendes ved færdigmelding, skal svare til det, ansøger har erklæret, at byggeriet var omfattet af ved ansøgning om byggetilladelse. Det forudsættes, at der ikke er foretaget væsentlige ændringer i forhold til den meddelte byggetilladelse undervejs, da dette ville kræve fornyet behandling af kommunalbestyrelsen. Det er ikke muligt at lave en udtømmende liste over dokumentation, der skal indsendes for det færdige byggeri. Der kan dog vejledende henvises til oversigten over den dokumentation, som kommunalbestyrelsen skal påse ved stikprøvekontrollen. Se mere om dette nedenfor.

- Drift- og vedligeholdelsesmanual for byggeriets installationer, herunder afløbsinstallationer, jf. § 80, energiforsyningsanlæg i tilknytning til bygninger, jf. § 328, termisk indeklima og installationer til varme- og køleanlæg, jf. § 392, vand, jf. § 419, og ventilation, jf. § 452.
- For byggeri i konstruktionsklasse 2-4, jf. kapitel 26, skal der med færdigmeldingen indsendes en sluterklæring, jf. § 499, stk. 1, der er udarbejdet af den certificerede statiker. For byggeri i konstruktionsklasse 4, skal der derudover indsendes en sluterklæring, jf. § 499, stk. 2, der er udarbejdet af en statiker, der er certificeret til at udføre tredjepartskontrol.
- For byggeri omfattet af brandklasse 2-4, jf. kapitel 27, skal der med færdigmeldingen indsendes en sluterklæring, jf. § 499, stk. 1, der er udarbejdet af den certificerede brandrådgiver. For byggeri i brandklasse 4, skal der derudover indsendes en sluterklæring, jf. § 499, stk. 2, der er udarbejdet af en brandrådgiver, der er certificeret til at udføre tredjepartskontrol.
- Ved ansøgning om ibrugtagning til byggeri omfattet § 24, stk. 1, skal der udover den statiske dokumentation også vedlægges en sluterklæring, der er udarbejdet af en anerkendt statiker. Sluterklæringen skal omfatte den statiske dokumentation som helhed. Det er et krav, at sluterklæringen udformes og underskrives personligt af den anerkendte statiker, jf. kapitel 35.
- Ved ansøgning om ibrugtagning til byggeri omfattet af § 27, stk. 1, skal der foruden en sluterklæring fra en anerkendt statiker gennemføres en tredjepartskontrol af en anden anerkendt statiker, jf. § 27, stk. 1. Tredjepartskontrollanten udarbejder en sluterklæring, hvori det angives, at den anerkendte statikers angivelse i sluterklæringen, jf. § 28, er retvisende. Derudover skal tredjepartskontrollantens sluterklæring indeholde en redegørelse for tredjepartskontrollantens virke.

7.2. Ibrugtagningstilladelse

Ved ibrugtagningen skal kommunalbestyrelsen foretage en gennemgang af dokumentationen og konstatere, at der foreligger dokumentation for de tekniske bestemmelser, som byggeriet er omfattet af, inden der kan gives tilladelse til ibrugtagning. Kommunalbestyrelsen skal ikke efterprøve dokumentationen eller foretage en behandling af det, men derimod gennemgå dokumentationen med henblik på at konstatere, om ansøgeren har indsendt dokumentation for overholdelse af de tekniske krav i bygningsreglementet, som byggeriet er omfattet af.

Kommunalbestyrelsens meddelelse om tilladelse til at tage et byggeri i brug forudsætter ikke, at kommunalbestyrelsen foretager et færdigsyn af det færdige byggeri, da kommunalbestyrelsens behandling af sagen forud for ibrugtagningstilladelsen er en kontrol af, at dokumentationen for byggeriet er indsendt. Der er dog ikke noget forbud mod, at kommunalbestyrelsen går færdigsyn.

Generelt er der krav om ibrugtagningstilladelse for byggeri, som kræver byggetilladelse. Dette byggeri må ikke tages i brug, før der er givet tilladelse hertil fra kommunalbestyrelsen.

Visse typer af byggeri er dog undtaget fra krav om ibrugtagningstilladelse, selvom de kræver byggetilladelse. Undtaget fra ibrugtagningstilladelse er følgende:

- Garager, carporte, udhuse, hønehuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende, der ikke er integrerede i den primære bebyggelse.
- Nedrivningsarbejder
Kommunalbestyrelsen kan give tilladelse til, at et byggeri tages helt eller delvist i brug, selv om byggeriet endnu ikke er afsluttet. Det kan f.eks. være, hvor der er tale om et større byggeri, hvor dele af det står færdigt og kan tages i brug, eller hvor byggeriet skal tages i brug til et bestemt enkeltstående formål.
Kommunalbestyrelsen kan stille betingelser til ansøgeren, hvor der gives sådan en tilladelse. Det kan f.eks. være, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at der skal tages visse forholdsregler ved brugen af byggeriet.
Kommunalbestyrelsen kan give en frist for færdiggørelse af byggeriet, hvor der gives tilladelse til at tage det i brug, før det er helt afsluttet. Kommunalbestyrelsen kan kræve sikkerhedsstillelse, når der gives en frist for færdiggørelsen, og hvis ikke byggeriet færdiggøres inden for denne frist, kan kommunalbestyrelsen færdiggøre byggeriet for den stillede sikkerhed.

8. Stikprøvekontrol

Kommunalbestyrelsen skal foretages stikprøvekontrol i 10 pct. af alle byggesager, hvor kommunalbestyrelsen har meddelt ibrugtagningstilladelse efter BR18. Undtaget fra stikprøvekontrol er dog følgende:

- Enfamiliehuse
- Dobbelthuse
- Rækkehuse
- Sommerhuse
- Garager, carporte, udhuse, hønehuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende

I byggesager i konstruktionsklasse 2-4 skal kommunalbestyrelsen ikke lave stikprøvekontrol af den statiske dokumentation. Det samme gælder for byggesager i brandklasse 2-4, hvor kommunalbestyrelsen ikke skal lave stikprøvekontrol af den brandtekniske dokumentation. Disse byggesager er dog i øvrigt ikke undtaget, og en byggesag kan derfor godt blive udtaget til stikprøvekontrol, selvom der har været tilknyttet en certificeret statiker eller brandrådgiver. I disse tilfælde skal kommunalbestyrelsen lave stikprøvekontrol af den dokumentation, der er indsendt for overholdelse af alle de øvrige tekniske kapitler.

Byggeret og helhedsvurdering samt de ubebyggede arealer er behandlet af kommunalbestyrelsen ved ansøgning om byggetilladelse, og dokumentationen for disse forhold er derfor som udgangspunkt heller ikke en del af stikprøvekontrollen, da det følger af § 46, stk. 1, 1. pkt., at det er dokumentationen, der indsendes ved færdigmelding, der skal foretages stikprøvekontrol af.

Der kan både foretages stikprøvekontrol i byggesager, der omhandler nyopførelse af et byggeri og i sager om ombygninger eller anvendelsesændringer. Kommunens egne byggesager kan ligeledes blive udtaget til kontrol. Det afgørende er, at der er tale om byggesager, hvortil kommunalbestyrelsen har meddelt ibrugtagningstilladelse.

Denne vejledning beskriver, hvordan kontrol af dokumentation, som skal gennemføres af kommunalbestyrelsen, når en sag udtages til stikprøvekontrol, kan udføres, så der sikres et ensartet niveau og omfang på tværs af kommunerne samt beskriver de forvaltningsretlige rammer for udtagelse til stikprøvekontrol.

Bliver kommunalbestyrelsen opmærksom på forhold, der er i strid med anden

lovgivning, skal kommunalbestyrelsen være opmærksom på en eventuel underretningsspligt herefter.

Formålet med stikprøvekontrollen er at kontrollere, om det er dokumenteret, at bygningsreglementet er overholdt, og det er dette hensyn, der skal varetages, når kommunalbestyrelsen tilrettelægger stikprøvekontrollen. Sager må ikke udtages til stikprøvekontrol på baggrund af forhold, der i den kontekst er usaglige, f.eks. kommunalbestyrelsens eller privatpersoners økonomiske interesser.

Bestemmelsen fastlægger ikke en metode for udtagelse af sager til stikprøvekontrol, og det er derfor kommunalbestyrelsen selv, der beslutter, hvordan sagerne udtages. Det kan f.eks. ske ved at foretage stikprøvekontrol af hver 10. sag¹, hvortil der meddeles ibrugtagningstilladelse.

Udtagelse af en byggesag til stikprøvekontrol er ikke en afgørelse, der kan påklages, da det har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. Udtagelse af sager til stikprøvekontrol skal ikke desto mindre ske på baggrund af saglige hensyn. Hvis en person mener, at udtagelse ikke er sket på baggrund af saglige hensyn, kan vedkommende bede kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om udtagelsen til stikprøvekontrol, hvorefter afgørelsen vil kunne påklages.

Såfremt stikprøvekontrollen fører til en lovliggørelsessag, hvor kommunalbestyrelsen giver påbud om lovliggørelse, vil denne afgørelse kunne påklages. Læs mere i afsnit 11 om klage over kommunalbestyrelsens afgørelser.

8.1. Kontrol med dokumentationen ved stikprøvekontrol

Når en byggesag udtages til stikprøvekontrol er det den samlede tekniske dokumentation, der er indsendt ved færdigmelding, der skal kontrolleres.

Kommunalbestyrelsen tilrettelægger selv i hvert enkelt tilfælde af stikprøvekontrol, hvilke forhold det i lyset af det konkrete byggeris nærmere karakter er relevant at påse.

Stikprøvekontrollen skal sikre, at bygningers tekniske forhold er tilstrækkeligt dokumenteret, og at bygninger er opført i overensstemmelse med gældende bygningsreglement, jf. § 40, stk. 2, nr. 3.

Under stikprøvekontrollen skal kommunalbestyrelsen kontrollere overensstemmelsen med bygningsreglementet i forhold til de specifikke niveauer, som er fastsat på baggrund af bygningsreglementets funktionskrav, og i forhold til beskrivelser, forudsætninger, tegningsmateriale, prøvninger samt drift og vedligeholdelsesmanualer, i det omfang de er relevante for de enkelte bestemmelser.

Stikprøvekontrollen omfatter kun kontrol af beregninger, i det omfang, at der er mistanke om, at beregningerne er behæftede med fejl.

Hvor der i dokumentationen for det konkrete byggeri er henvist til, at kravene eftervises ved brug af en af vejledningerne til BR18, kan disse vejledninger tillige lægges til grund for de niveauer, der eftervises.

Ved stikprøvekontrollen skal dokumentationen sammenholdes på tværs af fagområderne i bygningsreglementets kapitel 2-22, så det sikres, at der er overensstemmelse mellem dokumentationen og beregningsforudsætningerne for det færdige byggeri. Det kan f.eks. være kontrol af, at de værdier som indgår i energiberegningen er de samme, som benyttes i indeklimaberegningen.

Nedenstående liste angiver en række tekniske forhold, som afhængigt af byggeriets karakter kan indgå i stikprøvekontrollen. Listen er vejledende og ikke udtømmende.

Kapitel 2: Adgangsforhold

- Adgangsforhold frem til bygningen
 - Bredder
 - Niveauforskelle
 - Trapper/ramper
- Adgangsforhold ved bygningen
 - Niveauforskelle
 - Dørbredder
- Fælles adgangsveje
 - Direkte og uhindret adgang
 - Bredder
 - Udligning af niveauforskelle
- Trapper
 - Fri højde
 - Bredde
 - Stigning
- Værn
 - Højder
 - Sikkerhed
- Håndlister
 - Højder
 - Information: læselighed og forståelighed

Kapitel 3: Affaldssystemer

- Den valgte løsning for affaldshåndtering
 - Sundhed
 - Støj- og lugtgener
 - Kildesortering
 - Energiforbrug
 - Brugervenlighed

Kapitel 4: Afløb

- Valg af afløbsløsning også i relation til anden lovgivning
- DS 432
- Højvandslukker/pumper
- Udskillere
- Udluftning
- Komplet drift- og vedligeholdelsesmanual

Kapitel 5: Brand for byggeri i brandklasse 1

- Bygningens størrelse i relation til brandklassen
- Afstandsforhold til andre bygninger, skel, vej
- Brandmæssigt egnede materialer, konstruktioner og bygningsdele
- Indsatstaktisk traditionel

Kapitel 6: Brugerbetjente anlæg

- Adgangsareal og højde

Kapitel 7: Byggepladsen og udførelse af byggearbejder

- Byggepladsens indretning

- Byggepladsen i forhold til naboer

Kapitel 9: Bygningers indretning

- Hvordan er boligen indrettet, størrelse og udformning
 - Køkkener
 - Wc-rum
 - Wc-rum i adgangsetage
 - Loftshøjder
 - Hemse
- Indretning af offentligt tilgængelige bygninger
 - Handicap-wc
 - Teleslynge
- Indretning af bygninger med arbejdspladser
 - Rumhøjder
 - Wc-rum
 - Handicap-wc
 - Spiserum
- Indretning af normalklasserum
 - Areal
 - Placering i forhold til terræn
- Indretning af hoteller
 - Antal handicapindrettede rum
- Sikkerhed ved glaspartier, f.eks. ved niveauspring
 - Risikovurdering

Kapitel 10: Elevatorer

- Elevatorkrav påkrævet ved 3 etager eller derover
- Elevatorstols dimensioner
- Funktionsafprøvning

Kapitel 11: Energiforbrug

- Valg af dokumentationsmetode
- Energiberegning
 - Forudsætninger
 - Værdier for de tekniske anlæg er i overensstemmelse med det udførte og med resultaterne af funktionsafprøvning
- Dokumentation af tæthed
- Indregning af tæthed for det trykprøvede areal
- Bygningsopvarmning

Kapitel 12: Energiforsyningsanlæg

- Aftrækssystemer
 - Komplet drift- og vedligeholdelsesmanual

Kapitel 13: Forureninger

- Radonsikring
- Dokumentation for at formaldehydafgivende materialer, der er omfattet af DS/EN 13986, opfylder klasse E1

Kapitel 14: Fugt

- Beskrivelse af fugtsikring, herunder beskrivelse af sikring mod fugt fra indeklima, jord, grundvand, overfladevand og fugtskader fra byggefasen
- Vådumssikring

Kapitel 15: Konstruktioner for byggeri i konstruktionsklasse 1

- Dokumentation af bærende konstruktioner

Kapitel 16: Legepladser mv.

- DS/EN 1176 – serien
- Motionsredskaber og andre legeredskaber mv. iht. relevante standarder

Kapitel 17: Lydforhold

- Overholdelse af DS490 for boliger.
- Fastlagte projekteringsværdier for andre bygninger end boliger
- Luftlydsisolation
- Trinlyd
- Støj indendørs fra trafik
- Støj fra tekniske installationer
- Rumakustik

Kapitel 18: Lys og udsyn

- Dagslys
 - Anvendt dokumentationsmetode
 - Korrektionsfaktorer ved dokumentation ved glasareal ift. gulvareal
 - Beregninger/simuleringer ved dokumentation ud fra den indvendige belysningstyrke fra dagslys
- Udsyn, herunder evt. solafskærmnings indflydelse herpå
- Belysning
 - DS/EN 12464-1
 - Dagslysstyring
 - Bevægelsesmeldere og zoneopdeling
 - Funktionsafprøvning

Kapitel 19: Termisk indeklima og installationer til varme- og køleanlæg

- Dokumentation for bygningens termiske indeklima
- Isolering af installationer i henhold til DS 452
- Installationers overensstemmelse med DS 469
- Sikring mod legionella
- Målere på serverrum
- Funktionsafprøvning
 - Komplet drift- og vedligeholdelsesmanual

Kapitel 21: Vand

- (DS 439)
- Vandmængde/vandstrøm
- Vandtemperaturer
- Sikring mod legionella
- Sikkerhed for udsivning og udstrømning
- Sikkerhed mod tilbagestrømning

- Komplet drift- og vedligeholdelsesmanual

Kapitel 22: Ventilation

- Ventilationskoncept
- Overensstemmelse med DS 447, DS 428 og DS 452
- Placering af luftindtag og afkast
- Træk i opholdszonen
- Energikrav
- Målere på ventilationsanlæg
- Ventilationsmængder
- Funktionsafprøvning
- Behovstyring
- Overensstemmelse mellem det udførte ventilationsanlæg og forudsætninger i energibehovsberegningen
 - Komplet drift- og vedligeholdelsesmanual

8.2. Gebyr for stikprøvekontrol

Kommunalbestyrelsen kan ikke opkræve gebyr for stikprøvekontrollen. Udgifterne hertil skal indregnes i overheadomkostningerne til byggesagsbehandlingen. [Åbn Vejledning om gebyr for kommunernes sagsbehandling på byggeområdet.](#)

8.3. Lovliggørelse på baggrund af stikprøvekontrol

Ved stikprøvekontrollen kan kommunalbestyrelsen blive opmærksom på ulovlige forhold i byggesagen, som fører til en lovliggørelsessag. Når kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på et ulovligt forhold, der ikke er af ganske underordnet betydning, skal kommunalbestyrelsen søge forholdet lovliggjort. Det kan ske ved, at kommunalbestyrelsen retter et påbud mod bygningsejeren om at udbedre det ulovlige forhold.

Et ulovligt forhold kan både bestå i en materiel mangel, altså at byggeriet ikke er opført i overensstemmelse med bygningsreglementet, eller en formel mangel, f.eks. at der ikke er ansøgt om dispensation, eller der mangler dokumentation for dele af byggeriet.

[Læs mere om lovliggørelse af ulovligt byggeri her.](#)

Der kan opkræves gebyr for behandling af en lovliggørelsessag, som er opstået på baggrund af en stikprøvekontrol, jf. BR18 § 39, stk. 1. Læs mere om dette i [Åbn Vejledning om gebyr for kommunernes sagsbehandling på byggeområdet.](#)

8.4. Frist for igangsættelse af stikprøvekontrol

I § 46, stk. 2 er der fastsat en frist for, hvornår kommunalbestyrelsen skal igangsætte stikprøvekontrollen. Bestemmelsen foreskriver, at kommunalbestyrelsen skal igangsætte stikprøvekontrollen indenfor en måned fra der er meddelt ibrugtagningstilladelse. Kommunalbestyrelsen skal meddele bygningsejeren, at byggesagen er udtaget til stikprøvekontrol. Bestemmelsen er indført under hensyn til bygningsejerens mulighed for at indhente eventuelt manglende dokumentation og at udbedre mangler i byggeriet hurtigst muligt.

9. Nedrivning af bebyggelse

Et byggeri, hvortil der kræves byggetilladelse, må som udgangspunkt ikke nedrives uden en tilladelse fra kommunalbestyrelsen, jf. BR18, § 47.

Ved ansøgning om nedrivning af bebyggelse skal ansøger indsende oplysninger til identifikation af bygningen, herunder ejendommens adresse og matrikelbetegnelse, og oplysning om bygningens omtrentlige højde og grundflade. Kommunalbestyrelsen skal bruge disse oplysninger til at vurdere, om der skal fastsættes retningslinjer for nedrivning af den pågældende bebyggelse. Det kan f.eks. være nødvendigt at tage særlige forholdsregler, f.eks. i forhold til bygningens vandinstallationer eller fordi bygningen er placeret tæt på anden bebyggelse, ligesom der kan være anden lovgivning, der skal påses, inden der kan gives tilladelse, herunder regler om håndtering af byggeaffald eller regler for nedrivning af fredede eller bevaringsværdige bygninger.

Ansøgning om nedrivning skal ske gennem [Byg & Miljø](#).

I forbindelse med ansøgning om tilladelse til nedrivning af bebyggelse, skal selve nedrivningen ikke indplaceres i en konstruktionsklasse eller brandklasse, og der skal derfor ikke tilknyttes en certificeret statiker eller brandrådgiver.

Hvis det handler om en delvis nedrivning, skal det betragtes som en opbygning, og regler herfor skal anvendes, dvs. at hvis der under nedrivningen og den efterfølgende ombygning ændres i fx konstruktionens virkemåde skal nedrivningen samt evt. ombygninger indplaceres i en konstruktionsklasse. Den del af bygningen, der nedrives, kan have betydning for den resterende bygnings stabilitet.

Såfremt byggeriet indplaceres i konstruktionsklasse 2-4 og/eller i brandklasse 2-4 skal der tilknyttes en certificerede statiker og eller brandrådgiver. Dette er uanset om ombygningen behandles som en eller to byggesager.

Når bygningen er revet ned, skal nedrivningsbyggearbejdet færdigmeldes til kommunalbestyrelsen. Dette skal ske for, at kommunalbestyrelsen kan ajourføre Bygnings- og Boligregistret (BBR) og afslutte byggesagen.

9_1 Undtagelser til ansøgning om nedrivning

Følgende typer af byggeri, er dog undtaget fra ansøgning om nedrivningstilladelse, når den enkelte bygning har et areal på højst 50 m²:

- Garager og carporte, der ikke er integrerede i den primære bebyggelse
- Udhuse
- Hønehuse
- Drivhuse
- Overdækkede terrasser

Byggeri, der har tilsvarende formål, som de oplistede ovenfor, f.eks. et brændeskur eller et legehuse, kan ligeledes nedrives uden tilladelse, når den enkelte bygning har et areal på højst 50 m². Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, om den pågældende bygning er omfattet af undtagelsen.

Ved nedrivning af byggeri uden ansøgning om tilladelse, har bygningsejer selv pligt til at undersøge, om nedrivningsarbejdet er i strid med anden lovgivning. Ved nedrivning af byggeri, der ikke kræver tilladelse, har ejer pligt til indberette oplysninger til Bygnings- og Boligregisteret (BBR).

10. Klage over kommunalbestyrelsens afgørelser

Kommunalbestyrelsen afgørelser, der er truffet i henhold til byggeloven eller regler, der er fastsat i medfør af byggeloven, herunder bygningsreglementet, kan påklages til

Nævnenes Hus, jf. byggelovens § 23, stk. 1. Det er alene retlige spørgsmål, der kan indbringes for Nævnenes Hus. Retlige spørgsmål kan være spørgsmål om, hvorvidt kommunalbestyrelsen har forstået byggeloven eller bygningsreglementet korrekt, eller om de almindelige forvaltningsretlige regler er overholdt, f.eks. partshøring, klagevejledningen mv. Nævnenes Hus kan ikke behandle klager over kommunalbestyrelsens skøn.

Afgørelser kan påklages af afgørelsens adressat eller andre, der har en væsentlig, individuel interesse i klagen, jf. byggelovens § 23, stk. 3. Blandt de klageberettigede er derfor andre fysiske og juridiske personer, der berøres væsentligt og individuelt på baggrund af afgørelsens retlige eller faktisk virkninger. Det kan f.eks. være en nabo, der bliver berørt af, at der efter en helhedsvurdering gives tilladelse til at bygge højere eller tættere på skel. Derudover er Danske Handicaporganisationer og medlemsorganisationer heraf berettiget til at påklage kommunalbestyrelsens afgørelser vedrørende handicapforhold, jf. § 23, stk. 3, 2. pkt.

Afgørelsen skal påklages til Nævnenes Hus inden fire uger fra den dag, hvor afgørelsen er meddelt rette vedkommende, jf. byggelovens § 24. Kommunalbestyrelsen afgørelser skal indeholde klagevejledning om, hvilken myndighed klage kan ske til, og hvornår klagen senest skal være indgivet. Hvis klagefristen overskrides, har klageren ikke krav på, at Nævnenes Hus behandler den påklagede afgørelse.

En klage over kommunalbestyrelsens afgørelse efter byggeloven har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, jf. byggelovens § 24, stk. 3, 1. pkt. Nævnenes Hus kan dog beslutte, at et påbud skal have opsættende virkning, jf. 2. pkt. Det betyder, at påbuddet ikke skal efterkommes, før Nævnenes Hus har truffet afgørelse.

Det er Nævnenes Hus, der afgør, om betingelserne for klage efter byggeloven er opfyldt.

Der er ikke anden administrativ klageadgang efter byggeloven, og kommunalbestyrelsens og Nævnenes Hus' afgørelser kan derfor ikke påklages til Transport-og Boligministeriet. Der kan anlægges en civil sag ved domstolene inden for seks måneder efter den dag, hvor afgørelsen er meddelt sagens parter, jf. byggelovens § 25, stk. 1.

